Item No.01:

ദേശീയ ഹരിത ട്രിബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ
BEFORE THE NATIONAL GREEN TRIBUNAL

ദക്ഷിണ മേഖല, ചെന്നൈ
SOUTHERN ZONE, CHENNAI

വ്യാഴാഴ്ച, 2026 സെപ്റ്റംബർ മാസം 10-ാം തീയതി.

[നേരിട്ടുള്ള ഹിയറിംഗ് വഴി (ഹൈബ്രിഡ് ഓപ്ഷൻ)]

ഒറിജിനൽ അപേക്ഷ നമ്പർ 221 of 2025 (SZ)

IN THE MATTER OF:

സുഭാഷ് എസ്
ഗാലറി, പൗണ്ട് കടവ്
വലിയവേളി പി.ഒ.
തിരുവനന്തപുരം – 695021, കേരളം.

... ഹർജിക്കാരൻ / Applicant(s)

Versus

1) കേരള സർക്കാർ, ചീഫ് സെക്രട്ടറി മുഖേന,
ഗവൺമെന്റ് സെക്രട്ടേറിയറ്റ്, തിരുവനന്തപുരം – 695001, കേരളം.

2) സ്റ്റേറ്റ് പോലീസ് ചീഫ്, പോലീസ് ആസ്ഥാനം,
വഴുതക്കാട്, തിരുവനന്തപുരം – 695010, കേരളം.

3) ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ്, കളക്ടറേറ്റ്,
സിവിൽ സ്റ്റേഷൻ, കുടപ്പനക്കുന്ന്,
തിരുവനന്തപുരം – 695043, കേരളം.

4) ചെയർപേഴ്സൺ, കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്,
പട്ടം, തിരുവനന്തപുരം – 695004, കേരളം.

5) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് (Central Pollution Control Board),
മെമ്പർ സെക്രട്ടറി മുഖേന, പരിവേഷ് ഭവൻ,
ഈസ്റ്റ് അർജുൻ നഗർ, ഡൽഹി – 110032.

[എതിർകക്ഷി 5-നെ 04.11.2025-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം സ്വമേധയാ (Suo Motu) ചേർത്തത്]

... എതിർകക്ഷികൾ / Respondent(s)

ഹർജിക്കാരന് വേണ്ടി: ശ്രീ. സുഭാഷ് എസ്. (നേരിട്ട് ഹാജരായ കക്ഷി – Party-in-Person)

എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി:
ശ്രീ. ജെറിൻ ആഷർ സോജൻ – എതിർകക്ഷി 1 മുതൽ 3 വരെ.
ശ്രീമതി. വി.കെ. രമ സ്മൃതി – എതിർകക്ഷി 4.
ശ്രീ. ആർ. തിരുനാവുക്കരശ് – എതിർകക്ഷി 5.

വിധി പറയാൻ മാറ്റിവെച്ച തീയതി: 2026 ആഗസ്റ്റ് 19.

കോറം (CORAM):
ബഹുമാനപ്പെട്ട ശ്രീമതി. ജസ്റ്റിസ് പുഷ്പ സത്യനാരായണ, ജുഡീഷ്യൽ അംഗം
ബഹുമാനപ്പെട്ട ഡോ. പ്രശാന്ത് ഗർഗാവ, വിദഗ്ധ അംഗം

JUDGMENT
വിധി

ഡോ. പ്രശാന്ത് ഗർഗാവ, വിദഗ്ധ അംഗം പുറപ്പെടുവിച്ചത്

1. ഈ ഒറിജിനൽ അപേക്ഷ [O.A. No. 221 of 2025 (SZ)] ഹർജിക്കാരൻ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്, ഹോൺ ടൈപ്പ് ലൗഡ് സ്പീക്കറുകളുടെ അനധികൃത ഉപയോഗം മൂലമുള്ള സ്ഥിരമായ ശബ്ദ മലിനീകരണം (Noise Pollution) കാരണം താൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു എന്ന പരാതിയിലാണ്. തിരുവനന്തപുരം പൗണ്ട് കടവിലുള്ള ഒരു കലാകാരന്റെ സ്റ്റുഡിയോ / വസതിയിലാണ് ഹർജിക്കാരൻ താമസിക്കുന്നത്, അവിടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജോലിയെ ഇത് ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു.

2. ബന്ധപ്പെട്ട പഞ്ചായത്ത് / കോർപ്പറേഷനിൽ നിന്ന് ആവശ്യമായ അനുമതി വാങ്ങാതെ, പൗണ്ട് കടവിൽ സർവ്വെ നമ്പർ 168/2-ൽ, ഹർജിക്കാരന്റെ വസതിക്ക് തൊട്ടടുത്ത്, ഒരു അനധികൃത ഗുരു മന്ദിരം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ പറയുന്നു. ഈ ഗുരു മന്ദിരം ഹോൺ ടൈപ്പ് ലൗഡ് സ്പീക്കറുകൾ അനധികൃതമായി ഉപയോഗിച്ചാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, ഇത് സ്ഥിരവും അമിതവുമായ ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിനും, ഹർജിക്കാരനും പൊതുജനങ്ങൾക്കും അനാവശ്യ ബുദ്ധിമുട്ടും ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുന്നു.

3. 2002 മുതൽ തുടർച്ചയായി ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് മുമ്പാകെ പരാതികൾ നൽകി, ഈ ലംഘനങ്ങൾക്കെതിരെ നടപടി ആവശ്യപ്പെട്ട് വരികയാണെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ആവർത്തിച്ചുള്ള പരാതികളും നിവേദനങ്ങളും നൽകിയിട്ടും, ഫലപ്രദമോ ശാശ്വതമോ ആയ പരിഹാര നടപടി ഉണ്ടായില്ല, ശല്യം തുടർന്നുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു.

4. പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം, 1986 (Environment (Protection) Act, 1986) പ്രകാരം ഉണ്ടാക്കിയ ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000 (Noise Pollution (Regulation and Control) Rules, 2000) ലെ ചട്ടം 4(2) നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള, ബഹുമാനപ്പെട്ട ട്രിബ്യൂണലിന്റെ പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ (Environment Compensation Regime) കേരള സർക്കാർ മനഃപൂർവ്വം നടപ്പാക്കുന്നില്ലെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ ആരോപിക്കുന്നു.

ഇത്തരം നിഷ്ക്രിയത്വം ഉത്തരവാദിത്തമില്ലായ്മയെയും പൗരന്മാരുടെ ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുന്നതിനെയും കാണിക്കുന്നുവെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ പറയുന്നു.

5. മേൽപ്പറഞ്ഞതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഹർജിക്കാരൻ ഈ ട്രിബ്യൂണലിനോട് താഴെ പറയുന്ന ആവശ്യങ്ങൾ (Prayers) ഉന്നയിച്ചിരിക്കുന്നു:

> **1)** ബഹുമാനപ്പെട്ട ദേശീയ ഹരിത ട്രിബ്യൂണലിന്റെ പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ, പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം, 1986-ലെ ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ലെ ചട്ടം 4(2) നടപ്പാക്കാൻ, അക്ഷരത്തിലും ആത്മാവിലും ഉടൻ കർശനമായി നടപ്പാക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ അത് നടപ്പാക്കുന്നത് വരെ മാസം 10 ലക്ഷം രൂപ വീതം ലെവി (Levy) അടയ്ക്കുക.
>
> **2)** സംസ്ഥാനത്ത് എല്ലായിടത്തും സ്ഥിരമായി ഉറപ്പിച്ചിട്ടുള്ള, പെട്ടികളിൽ ഒളിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ ഹോൺ ടൈപ്പ് ലൗഡ് സ്പീക്കറുകളും നീക്കം ചെയ്യുക, ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ലെ വകുപ്പ് 5(1), (2) പ്രകാരം രാത്രി 10 മണിക്കും രാവിലെ 6 മണിക്കും ഇടയിൽ ലൗഡ് സ്പീക്കറുകളോ പബ്ലിക് അഡ്രസ് സിസ്റ്റങ്ങളോ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
>
> **3)** ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ന്റെ പട്ടിക (Schedule) പ്രകാരം, വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ (Residential Areas) പകൽ 55 ഡെസിബെൽ (Decibel) ഉം രാത്രി 45 ഡെസിബെൽ ഉം ആണ് ശബ്ദ നിലയെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക. ഏതെങ്കിലും പ്രദേശത്തിലോ മേഖലയിലോ ശബ്ദ നിലവാരം പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ കൂടുതലാകുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾക്കാണ്.
>
> **4)** 23 വർഷമായി താൻ അനുഭവിച്ച ബുദ്ധിമുട്ട്, മാനസിക വേദന, പരിക്കുകൾ എന്നിവയ്ക്കും, കലാ മേഖലയിലെ കരിയർ നഷ്ടപ്പെട്ടതിനു ശേഷവും ഈ ശല്യത്തിനെതിരെ പോരാട്ടം തുടർന്നതിനും, ഹർജിക്കാരന് 1 ലക്ഷം രൂപ അല്ലെങ്കിൽ അനുയോജ്യമായ നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിക്കുക.

6. ആവശ്യം നമ്പർ 4, ഹർജിക്കാരന് നഷ്ടപരിഹാരം ആവശ്യപ്പെടുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച്, നാശത്തിന്റെ വ്യാപ്തിയോ ആഘാതമോ സംബന്ധിച്ച് യാതൊരു വിലയിരുത്തലും രേഖകളിൽ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. ബാക്കി മൂന്ന് ആവശ്യങ്ങൾ, അതായത് ആവശ്യം നമ്പർ 1, 2, 3 എന്നിവ, പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ നടപ്പാക്കുന്നതിനെയും ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ന്റെ വ്യവസ്ഥകളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, ഞങ്ങൾ ആവശ്യം നമ്പർ 1, 2, 3 എന്നിവ ഒരുമിച്ച് പരിഗണിക്കുന്നു.

7. നോട്ടീസ് ലഭിച്ചതിനെ തുടർന്ന്, എതിർകക്ഷികൾ അവരുടെ അതത് അഭിഭാഷകർ മുഖേന ഹാജരായി, വാദങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചു, അവരുടെ അതത് റിപ്പോർട്ടുകൾ സമർപ്പിച്ചു.

8. എതിർകക്ഷി നമ്പർ 4 / കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് (KSPCB) 02.07.2026 തീയതിയിലുള്ള റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുകയും, ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT-യുടെ O.A. Nos. 519/2016 (PB), 496/2018 (PB), 196/2018 (PB), 197/2018 (PB) എന്നിവയിലെ ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, CPCB ചെയർമാൻ 27.04.2021 തീയതിയിലുള്ള നിർദ്ദേശം No. A-14011/1/2021-MON/1116 വഴി KSPCB-യോട്, ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT അംഗീകരിച്ച ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിനുള്ള നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ തോത് നടപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ നിയുക്ത അധികാരികളോടും (Designated Authorities) നിർദ്ദേശിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുവെന്ന് പറയുന്നു. തുടർന്ന്, സമാനമായ നിർദ്ദേശം KSPCB 19.05.2021 തീയതിയിൽ PCB/HO/EE3/NGT/OA No. 681/2018/24/19(M) പ്രകാരം ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസിന് നൽകി.

9. 25.11.2022-ന് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി (പരിസ്ഥിതി) അധ്യക്ഷനായ യോഗത്തിൽ എടുത്ത തീരുമാനപ്രകാരം, ശബ്ദ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുമ്പോൾ നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ സുഗമമായി നടപ്പാക്കാൻ ഒരു കരട് പദ്ധതി (Draft Scheme) തയ്യാറാക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുവെന്നും, കരട് നിയമ വകുപ്പ് പരിശോധിച്ചതിനു ശേഷം പരിസ്ഥിതി വകുപ്പ് സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു. ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിനുള്ള പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ നടപ്പാക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച കരട് പദ്ധതി ബോർഡ് 06.01.2023-ലെ കത്തു വഴി സർക്കാരിന് സമർപ്പിച്ചു, കരട് പദ്ധതി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പരിശോധനയിലും പരിഗണനയിലുമാണ്. 11.01.2025-ലെ കത്ത് വഴി ബോർഡ് വീണ്ടും ഈ വിഷയം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവന്നു.

10. കേരള സർക്കാർ 19.06.2025-ലെ കത്ത് No. ENVT-A3/241/2019-ENVT വഴി, O.A. No. 519/2016-ലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT ഉത്തരവിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള 'മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ പണം നൽകണം' (Polluter Pays Principle) എന്ന തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിൽ പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാരം ശേഖരിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് ത്രിപുര, പശ്ചിമ ബംഗാൾ സംസ്ഥാനങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുവെന്നും പറഞ്ഞു. സർക്കാർ ആവശ്യപ്പെട്ട വിശദാംശങ്ങൾ നൽകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ട് ബോർഡ് 29.06.2025-ലെ കത്ത് വഴി ത്രിപുര സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിനും (TSPCB) പശ്ചിമ ബംഗാൾ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിനും (WBSPCB) കത്തുകൾ അയച്ചു.

11. 07.01.2026-ലെ കത്ത് വഴി ബോർഡ് കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, ഹെഡ് ഓഫീസ്, റീജിയണൽ ഡയറക്ടറേറ്റ് ബെംഗളൂരു എന്നിവരോട്, ഇന്ത്യയിലെ ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാനത്ത് ശബ്ദ മലിനീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ടോ എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. വിവരങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ട് TSPCB-യ്ക്കും WBSPCB-യ്ക്കും 07.01.2026-ന് ഓർമ്മപ്പെടുത്തൽ കത്തും നൽകി.

12. കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് (CPCB) [എതിർകക്ഷി നമ്പർ 5] 07.04.2026 തീയതിയിലുള്ള റിപ്പോർട്ടിൽ, O.A. No. 519/2016-ൽ ഹർദീപ് സിംഗ് & മറ്റുള്ളവർ Vs. SDMC & മറ്റുള്ളവർ എന്ന കേസിൽ 01.08.2019, 15.11.2019 തീയതികളിലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT ഉത്തരവുകൾ പാലിച്ച്, CPCB "ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) നിയമം, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിന് ഈടാക്കേണ്ട നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ തോത്" (Scale of Compensation) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയെന്ന് പറയുന്നു.

13. O.A. No. 519/2016, O.A. No. 496/2018, O.A. No. 196/2018, O.A. No. 197/2018 എന്നിവയിൽ 11.08.2020 തീയതിയിലുള്ള ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ച്, CPCB 27 ഏപ്രിൽ 2021 തീയതിയിലുള്ള കത്ത് No. A-14011/1/2021-MON വഴി, പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം, 1986-ലെ വകുപ്പ് 5 പ്രകാരം, കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾക്കും / മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതികൾക്കും (SPCBs / PCCs) നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി - SPCB, ബഹുമാനപ്പെട്ട NGT അംഗീകരിച്ച ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിനുള്ള നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ തോത് നടപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തെ നിയുക്ത അധികാരികളോട് നിർദ്ദേശം നൽകണം.

14. CPCB ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ന്റെ പ്രസക്തമായ ചട്ടങ്ങളും സമർപ്പിച്ചു:

> "ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ലെ ചട്ടം 2(c) പ്രകാരം, 'അധികാരി' (Authority) എന്നാൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കനുസൃതമായി കേന്ദ്ര സർക്കാരോ, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഏതെങ്കിലും അധികാരിയോ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ എന്നാണ്, ഇതിൽ ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ്, പോലീസ് കമ്മീഷണർ, അല്ലെങ്കിൽ നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരം ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര

മാനദണ്ഡങ്ങൾ പരിപാലിക്കാൻ നിയുക്തനായ ഡെപ്യൂട്ടി സൂപ്രണ്ട് ഓഫ് പോലീസിന്റെ റാങ്കിൽ കുറയാത്ത മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഉൾപ്പെടും."

"ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ലെ ചട്ടം 7(1) പ്രകാരം, ഏതെങ്കിലും പ്രദേശം / മേഖലയ്ക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള അനുബന്ധ കോളങ്ങളിൽ ശബ്ദ നിലവാരം അന്തരീക്ഷ ശബ്ദ മാനദണ്ഡങ്ങളെ 10 dB (A) അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ കൂടുതൽ കവിയുകയാണെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ രാത്രികാലത്ത് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച ഈ ചട്ടങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥ ലംഘിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഒരു വ്യക്തിക്ക് അധികാരിക്ക് പരാതി നൽകാം.

ചട്ടം 7(2) പ്രകാരം, അധികാരി പരാതിയിൽ നടപടി എടുക്കുകയും ഈ ചട്ടങ്ങളിലെയും നിലവിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലെയും വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസൃതമായി ലംഘനം നടത്തിയ വ്യക്തിക്കെതിരെ നടപടി എടുക്കുകയും വേണം."

15. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമം, 1986, ജൻ വിശ്വാസ് (വ്യവസ്ഥകളുടെ ഭേദഗതി) നിയമം, 2023 (Jan Vishwas (Amendment of Provisions) Act, 2023) വഴി ഭേദഗതി ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും, അതിൽ പിഴ വ്യവസ്ഥകൾ ചേർത്തിട്ടുണ്ടെന്നും, അവ വകുപ്പ് 15(c)-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വിധി നിർണ്ണയ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ (Adjudicating Officer) പരിഗണിക്കണം / ചുമത്തണം എന്നും കൂടി പറഞ്ഞു. കൂടാതെ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ (അന്വേഷണം നടത്തുന്നതിനുള്ള രീതിയും പിഴ ചുമത്തലും) ചട്ടങ്ങൾ, 2024, പരിസ്ഥിതി, വനം & കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം (MoEF&CC) വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, MoEF&CC അവരുടെ അതത് അധികാരപരിധിയിൽ വിധി നിർണ്ണയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ / കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശ ഭരണകൂടത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി വകുപ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള സെക്രട്ടറിയെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

16. കേരള SPCB 12.08.2024 തീയതിയിലുള്ള കത്ത് No. KSPCB/349/2022-EE-3 വഴി കേരള സംസ്ഥാനത്ത് അധികാരപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അധികാരികളുടെയോ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയോ പട്ടിക നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും, അത് CPCB വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണെന്നും CPCB സമർപ്പിച്ചു.

17. മേൽപ്പറഞ്ഞ വാദങ്ങളും രേഖകളിൽ ഹാജരാക്കിയിട്ടുള്ള സാമഗ്രികളും പരിഗണിച്ചപ്പോൾ, താഴെ പറയുന്ന വസ്തുതകളും കണ്ടെത്തലുകളും പുറത്തുവരുന്നു:

17.1 ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000-ലെ ചട്ടം 7(2), ശബ്ദ മലിനീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതിയിൽ അധികാരി നടപടി എടുക്കണമെന്നും, ആ ചട്ടങ്ങളിലെയും നിലവിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലെയും വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസൃതമായി ലംഘനം നടത്തിയ വ്യക്തിക്കെതിരെ ഉചിതമായ നടപടി എടുക്കണമെന്നും നിർബന്ധമാക്കുന്നു.

'അധികാരി' എന്ന പദം ആ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2(c)-ൽ, കേന്ദ്ര സർക്കാരോ, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ, നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കനുസൃതമായി അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഏതെങ്കിലും അധികാരിയോ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ എന്നാണ് നിർവ്വചിച്ചിരിക്കുന്നത്. നിർവ്വചനത്തിൽ ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ്, പോലീസ് കമ്മീഷണർ, അല്ലെങ്കിൽ ഡെപ്യൂട്ടി സൂപ്രണ്ട് ഓഫ് പോലീസിന്റെ റാങ്കിൽ കുറയാത്ത മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഉൾപ്പെടും.

17.2 അതനുസരിച്ച്, കേരള സംസ്ഥാനം ആ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാൻ അധികാരപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അധികാരികളെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് നിയുക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ 12.08.2024-ന് സംസ്ഥാനം കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് (CPCB) അറിയിച്ചുവെന്നും, CPCB വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണെന്നും പറയപ്പെടുന്നു.

17.3 O.A. No. 519/2016-ൽ 01.08.2019, 15.11.2019 തീയതികളിൽ ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട ട്രിബ്യൂണൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾ അനുസരിച്ച്, CPCB "ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിന് ഈടാക്കേണ്ട നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ തോത്" എന്ന പേരിൽ ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി. തുടർന്ന്, 27.04.2021-ന്, CPCB പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം, 1986-ലെ വകുപ്പ് 5 പ്രകാരം, കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് (KSPCB) ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾക്കും (SPCBs) മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതികൾക്കും (PCCs) നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി, ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിനുള്ള പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ നിശ്ചിത തോത് നടപ്പാക്കാൻ അവരുടെ അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ നിയുക്ത അധികാരികളോട് ഉചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകാൻ. അതനുസരിച്ച്, KSPCB 19.05.2021-ന് ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസിന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി.

17.4 തുടർന്ന്, 25.11.2022-ന്, ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 ലംഘിക്കുന്നതിനുള്ള പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ ഫലപ്രദവും സുഗമവുമായി നടപ്പാക്കാൻ KSPCB ഒരു കരട് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. നിയമ വകുപ്പിൽ നിന്ന് കരട് പദ്ധതി പരിശോധിച്ചതിനു ശേഷം പരിസ്ഥിതി വകുപ്പ് ആവശ്യമായ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുമെന്നും കരുതപ്പെടുന്നു.

അതനുസരിച്ച്, ബോർഡ് കരട് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി 06.01.2023-ന് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് സമർപ്പിച്ചു. എന്നാൽ മൂന്ന് വർഷത്തിലധികം കഴിഞ്ഞിട്ടും, ഈ പദ്ധതി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പരിശോധനയിലും പരിഗണനയിലും തുടരുകയാണ്. 11.01.2025-ലെ കത്തു വഴി KSPCB വീണ്ടും ഈ വിഷയം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവന്നു.

17.5 തുടർന്ന്, കേരള സർക്കാർ / KSPCB, ത്രിപുര, പശ്ചിമ ബംഗാൾ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കിയതായി പറയപ്പെടുന്ന ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിനുള്ള പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാരം ശേഖരിക്കുന്നതിനും ഈടാക്കുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ തേടി. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾ എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവയെക്കുറിച്ചും KSPCB CPCB-യോട് വിവരങ്ങൾ തേടി.

18. ദേശീയ ഹരിത ട്രിബ്യൂണൽ, പ്രിൻസിപ്പൽ ബെഞ്ച്, ന്യൂ ഡൽഹി, O.A. No. 59 of 2017 (PB), അർഷിത ഖത്രി (പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തത്) & മറ്റുള്ളവർ Vs. DAV പബ്ലിക് സ്കൂൾ & മറ്റുള്ളവർ എന്ന കേസിൽ 03.07.2017-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ് പരാമർശിക്കുന്നത് പ്രസക്തമായിരിക്കും, അതിൽ ട്രിബ്യൂണൽ, മറ്റു കാര്യങ്ങൾക്കിടയിൽ, താഴെ പറയുന്ന നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി:

> "21. 2000-ലെ മേൽപ്പറഞ്ഞ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം, അധികാരിക്ക് പരാതി നൽകണം, അധികാരി എന്നാൽ നിലവിലുള്ള നിയമപ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരോ, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഏതെങ്കിലും അധികാരിയോ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ എന്നാണ്. ഇതിൽ ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ്, പോലീസ് കമ്മീഷണർ, അല്ലെങ്കിൽ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ ഓഫ് പോലീസിന്റെ റാങ്കിൽ കുറയാത്ത മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഉൾപ്പെടും, ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ പരിപാലിക്കാൻ നിയുക്തനായ ആൾ. 2000-ലെ ചട്ടങ്ങളോട് ചേർത്തിട്ടുള്ള പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ പ്രദേശങ്ങൾ / മേഖലകൾ അനുസരിച്ചുള്ള ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ ആയിരിക്കും. ശബ്ദ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നടപടികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനും ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ കൃത്യമായി പാലിക്കുന്നതിനും അധികാരിയായിരിക്കും ഉത്തരവാദി."

19. O.A. No. 89 of 2025 (SZ)-ൽ ഈ ട്രിബ്യൂണൽ, ശബ്ദ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് ആരോപിച്ച് ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിക്ക് പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം വ്യക്തിക്ക് ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 പ്രകാരം നിയുക്ത അധികാരിയെ സമീപിക്കാമെന്നും, അദ്ദേഹം അളവ് നടത്തി നിയമപ്രകാരം നടപടി എടുക്കുമെന്നും നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇതും പരിഗണിക്കുക: ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ, 2000 പ്രകാരം നിയുക്ത അധികാരിയെ സമീപിക്കാം.

20. ശബ്ദ സംബന്ധമായ അന്തരീക്ഷ വായു ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നത് ശബ്ദ മലിനീകരണ (നിയന്ത്രണവും നിയന്ത്രണവും) ചട്ടങ്ങൾ, 2000 പ്രകാരമുള്ള നിയുക്ത അധികാരിയുടെ ചുമതലയാണ്. പരാതിയിൽ നടപടി എടുക്കാനും ഈ ചട്ടങ്ങളിലെയും നിലവിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലെയും വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസൃതമായി ലംഘനം നടത്തിയ വ്യക്തിക്കെതിരെ നടപടി എടുക്കാനും നിയുക്ത അധികാരിയാണ് ഉത്തരവാദി.

21. പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥ അന്തിമമാക്കുകയും 2021 ഏപ്രിലിൽ CPCB നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും, തുടർന്ന് KSPCB ആവശ്യമായ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി 2023 ജനുവരിയിൽ കേരള സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുകയും, അതിനു ശേഷം മൂന്ന് വർഷത്തിലധികം പദ്ധതി നടപ്പാക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തത്, ശബ്ദ മലിനീകരണം തടയുന്നതിനും കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ എടുക്കുന്നതിൽ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് അടിയന്തിരതയും ഗൗരവവും ഇല്ലെന്ന് വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നു.

22. കൂടാതെ, ശബ്ദ ചട്ടങ്ങൾ അതത് അധികാരികളെയും അവരുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളെയും വ്യക്തമായി നിർവ്വചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഈ ട്രിബ്യൂണൽ കാലാകാലങ്ങളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള വിവിധ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടും, ശബ്ദ ചട്ടങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ പരിഹരിക്കാൻ ഫലപ്രദവും കൃത്യവുമായ നടപടികൾ എടുക്കാൻ കേരള സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. നിലവിലുള്ള നടപ്പാക്കൽ സംവിധാനത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി, പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാരം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ചട്ടക്കൂട് ഉൾപ്പെടെ, വിലയിരുത്താൻ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ സ്ഥിതിയും സമാനമായ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടി വന്നേക്കാം.

23. ശബ്ദ മലിനീകരണം വെറും അസൗകര്യത്തിന്റെയോ ശല്യത്തിന്റെയോ ഉറവിടം മാത്രമല്ല, ഒരു പ്രധാന പരിസ്ഥിതി, പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രശ്നമാണ് എന്നത് നന്നായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അമിതമായ ശബ്ദത്തിന് ദീർഘനേരം വിധേയമാകുന്നത് ഉറക്ക തടസ്സം, സമ്മർദ്ദം, കേൾവി തകരാർ, രക്തസമ്മർദ്ദം (Hypertension) എന്നിവയ്ക്ക് കാരണമായേക്കാം, മാനസികാരോഗ്യത്തെയും മൊത്തത്തിലുള്ള ജീവിത നിലവാരത്തെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചേക്കാം. ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിന്റെ പ്രതികൂല ഫലങ്ങൾ കേൾവി തകരാറിനപ്പുറം വ്യാപിക്കുകയും ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ക്ഷേമത്തിന് വിശാലമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ

ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യേക്കാം. രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടെ, തടസ്സമില്ലാത്ത ഉറക്കവും ശാന്തതയും ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ആരോഗ്യം നിലനിർത്താൻ അത്യാവശ്യമായിരിക്കുമ്പോൾ, സ്ഥിരമായോ ആവർത്തിച്ചോ ഉള്ള എക്സ്പോഷർ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ഈ ഫലങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും പ്രധാനമാണ്.

രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടെ, തടസ്സമില്ലാത്ത ഉറക്കവും ശാന്തതയും അത്യാവശ്യമായിരിക്കുമ്പോൾ ഈ ഫലങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും പ്രധാനമാണ്.

24. മേൽപ്പറഞ്ഞ നിരീക്ഷണങ്ങളുടെയും ചർച്ചകളുടെയും വെളിച്ചത്തിൽ, താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു:

(i) കേരള സംസ്ഥാനം, പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാരം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അതിന്റെ പദ്ധതി / ചട്ടക്കൂട് (Scheme / Framework) **രണ്ട് മാസത്തിനുള്ളിൽ** അന്തിമമാക്കി പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കണം.

(ii) ദക്ഷിണ മേഖലയിലെ മറ്റെല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളും, അതായത് ആന്ധ്രാപ്രദേശ്, കർണാടക, തമിഴ്നാട്, തെലങ്കാന, പുതുച്ചേരി, ലക്ഷദ്വീപ് എന്നിവയും, അവരുടെ അതത് പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര പദ്ധതികൾ, അവ ഇതിനകം ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ, **രണ്ട് മാസത്തിനുള്ളിൽ** നടപ്പാക്കണം.

(iii) അതത് സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതികളും (SPCBs / PCCs), നിയുക്ത അധികാരികൾക്ക് ശബ്ദ അളവുകൾക്കായി ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക സഹായം, ബോർഡിൽ നിന്ന് നേരിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ അംഗീകൃത, അക്രഡിറ്റഡ് ലബോറട്ടറികൾ വഴിയോ ലഭിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

(iv) ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളും, ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ പരിഹരിക്കാൻ, നിയമപ്രകാരം, ഉടൻ നടപടികൾ എടുക്കണം.

(v) ഫലപ്രദമായ നടപ്പാക്കൽ ഉറപ്പാക്കാൻ, ഓരോ സംസ്ഥാനത്തെയും പരിസ്ഥിതി വകുപ്പിന്റെ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി അല്ലെങ്കിൽ പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി, ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നത് **കുറഞ്ഞത് ആറ് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും** കാലാകാലങ്ങളിൽ നിരീക്ഷിക്കുകയും ആവശ്യമായ തിരുത്തൽ നടപടികൾ ഉറപ്പാക്കുകയും വേണം.

(vi) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, പരിസ്ഥിതി നഷ്ടപരിഹാര പദ്ധതികളുടെ നടപ്പാക്കൽ നിലയും ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലുടനീളമുള്ള ശബ്ദ മലിനീകരണ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതും **രണ്ട് മാസത്തിനു ശേഷം** അവലോകനം ചെയ്യണം,

തുടർന്ന് **അടുത്ത മാസത്തിനുള്ളിൽ** സമഗ്രമായ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കണം.

(vii) ബന്ധപ്പെട്ട SPCBs, PCCs എന്നിവ **മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ** അവരുടെ പാലിക്കൽ റിപ്പോർട്ടുകൾ (Compliance Reports) സമർപ്പിക്കണം.

(viii) ഈ ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ്, ദക്ഷിണ മേഖലയിലെ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും / കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിക്കോ പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിക്കോ, അതുപോലെ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളുടെ / മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതികളുടെ ചെയർപേഴ്സണിനും അയയ്ക്കാൻ രജിസ്ട്രിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു.

25. ഒറിജിനൽ അപേക്ഷ [O.A. No. 221 of 2025 (SZ)] മേൽപ്പറഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളോടെ അതനുസരിച്ച് തീർപ്പാക്കുന്നു (Disposed of).

Sd/–
ശ്രീമതി. ജസ്റ്റിസ് പുഷ്പ സത്യനാരായണ, JM

Sd/–
ഡോ. പ്രശാന്ത് ഗർഗാവ, EM

Internet – Yes / No
All India NGT Reporter – Yes / No